

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право
Державна охорона органів державної влади України та посадових осіб
УДК 351.74(477)

Скриньковський Руслан Миколайович

кандидат економічних наук, професор

Львівський університет бізнесу та права

Skrynkovskyi Ruslan

PhD in Economics, Professor

Lviv University of Business and Law

ORCID: 0000-0002-2180-8055

**ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ УПРАВЛІННЯ
ДЕРЖАВНОЇ ОХОРОНИ УКРАЇНИ
BASIC PRINCIPLES OF PERSONNEL TRAINING OF THE
DEPARTMENT OF THE STATE PROTECTION OF UKRAINE**

Анотація. Вступ. Управління державної охорони України (далі – УДО України) входить до складу сектору (сил) безпеки і оборони України і як державний правоохоронний орган спеціального призначення посідає особливе місце у системі забезпечення національної безпеки України. УДО України, відповідно до покладених на нього завдань, здійснює державну охорону органів державної влади України, забезпечення безпеки посадових осіб, а також охорону об'єктів, визначених законом.

Складність та важливість здійснення державної охорони України вимагає додаткового дослідження основних засад підготовки кадрів УДО для забезпечення їх готовності та здатності ефективно виконувати поставлені завдання за призначенням.

Мета. Метою статті є удосконалення правових та організаційних основ підготовки військовослужбовців і працівників УДО України з метою

підвищення його кадрового потенціалу.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) література, яка стосується підготовки кадрів та діяльності УДО України; 2) Конституція та закони України, а також нормативні акти, що становлять правову основу і регулюють питання у сфері державної охорони.

У процесі дослідження були використані загальнонаукові та спеціальні методи.

Результати. Враховуючи актуальні загрози і виклики, з'ясовано, що сьогодні важливо і потрібно підтримувати належний рівень професійних і правових знань, спеціальної, бойової та фізичної підготовки військовослужбовців УДО України. Сучасні вимоги до належної підготовки військовослужбовців УДО України повинні враховувати досвід забезпечення державної охорони, набутого під час війни росії проти України, а також інноваційні підходи, кращі практики, принципи та стандарти держав-членів НАТО і Європейського Союзу у сфері безпеки та оборони.

Зазначено, що ефективні та якісні трансформації у сфері підготовки кадрів і в діяльності УДО України, з урахуванням нових викликів і актуальних загроз, включаючи загрози воєнного характеру, неможливі без належного фінансового забезпечення та удосконалення матеріально-технічної і навчальної баз УДО України. Також актуальним і важливим питанням є створення навчального полігону УДО України та сучасного спеціалізованого Центру підготовки фахівців з безпеки.

Обґрунтовано, що з метою підвищення кадрового потенціалу УДО України, необхідно доповнити Закон України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» новою статтею «Стаття 16-3. Підготовка кадрів Управління державної охорони України». Ця стаття серед положень повинна включати таке:

«Начальник Управління державної охорони України відповідає за забезпечення належного рівня професійних і правових знань, спеціальної, бойової та фізичної підготовки військовослужбовців Управління державної охорони України; несе повну відповідальність за бойову та мобілізаційну готовність, укомплектованість особовим складом і всебічне забезпечення Управління державної охорони України».

Перспективи. У перспективі доцільно дослідити систему суб'єктів підготовки військовослужбовців УДО України з урахуванням потреб сил безпеки і оборони України.

Ключові слова: *Управління державної охорони України, підготовка кадрів, військовослужбовці, працівники, державна охорона України, органи державної влади, безпека посадових осіб, національна безпека України, Конституція України, закони України.*

Summary. *Introduction. The Department of the State Protection of Ukraine is part of the security and defense sector (forces) of Ukraine, and as a state law enforcement body of special purpose occupies a special place in the system of ensuring national security of Ukraine. The Department of the State Protection of Ukraine, in accordance with the tasks assigned to it, carries out state protection of the government authorities of Ukraine, ensuring the security of officials, as well as protection of objects defined by law.*

The complexity and importance of the implementation of the state protection of Ukraine requires additional research into the basic principles of personnel training of the Department of the State Protection of Ukraine to ensure their readiness and ability to effectively perform assigned tasks.

Purpose. The purpose of the article is to improve the legal and organizational foundations of the training of servicemen and employees of the Department of the State Protection of Ukraine in order to increase its personnel potential.

Materials and methods. The research materials are: 1) literature related to personnel training and activities of the Department of the State Protection of Ukraine; 2) The Constitution and laws of Ukraine, as well as normative acts that form the legal basis and regulate issues in the sphere of state protection.

In the research process, general scientific and special methods were used.

Results. Taking into account the current threats and challenges, it was found that today it is important and necessary to maintain the proper level of professional and legal knowledge, special, combat and physical training of servicemen of the Department of the State Protection of Ukraine. Modern requirements for the proper training of servicemen of the Department of the State Protection of Ukraine must take into account the experience of providing state protection acquired during the war of Russia against Ukraine, as well as innovative approaches, best practices, principles and standards of NATO member states and European Union in the field of security and defense.

It is noted that effective and qualitative transformations in the field of personnel training and in the activities of the Department of the State Protection of Ukraine, taking into account new challenges and current threats, including threats of a military (war) nature, are impossible without adequate financial support and improvement of the material, technical and training bases of the Department of the State Protection of Ukraine. Also a relevant and important issue is the creation of a training ground of the Department of the State Protection of Ukraine and a modern specialized Training center for security specialists.

It is substantiated that in order to increase the personnel potential of the Department of the State Protection of Ukraine, it is necessary to supplement the Law of Ukraine «On State Protection of State Authorities of Ukraine and Officials» with a new article «Article 16-3. Training of personnel of the Department of the State Protection of Ukraine». Among the provisions, this article should include the following: «The head of the Department of the State

Protection of Ukraine is responsible for ensuring the appropriate level of professional and legal knowledge, special, combat and physical training of servicemen of the Department of the State Protection of Ukraine; bears full responsibility for combat and mobilization readiness, manning of personnel and comprehensive support of the Department of the State Protection of Ukraine».

Prospects. In the future, it is advisable to investigate the system of entities involved in the training of military personnel (servicemen) of the Department of the State Protection of Ukraine, taking into account the needs of the security and defense forces of Ukraine.

Key words: *Department of the State Protection of Ukraine, personnel training, military personnel, employees, state protection of Ukraine, government authorities, security of officials, national security of Ukraine, Constitution of Ukraine, laws of Ukraine.*

Постановка проблеми. Відомо, що згідно ст. 12 Закону України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. № 2469-VIII (із змінами) [1] Управління державної охорони України (далі – УДО України) входить до складу сектору (сил) безпеки і оборони України. Завдання, основні засади та особливості діяльності УДО України визначаються Законом України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» від 04.03.1998 р. № 160/98-ВР (із змінами) [2].

Водночас нагадаємо, що УДО України, відповідно до функцій і покладених на нього завдань, здійснює державну охорону органів державної влади України, забезпечення безпеки посадових осіб, а також охорону об'єктів, визначених законом [1; 2].

Виходячи з положень ст. 17 Конституції України [3], міжнародних договорів України, вищезазначених [1; 2] та інших законів України, прийнятих Верховною Радою України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, а також відомчих та міжвідомчих нормативно-правових

актів, що становлять правову основу і регулюють питання у сфері державної охорони, УДО України як державний правоохоронний орган спеціального призначення у складі сектору (сил) безпеки і оборони посідає особливе місце у системі забезпечення національної безпеки України [1–8]. Для більш чіткого розуміння, тут варто зазначити, що охорона вищих посадових осіб, які виконують державні функції, прирівнюється до охорони національної безпеки [5; 8, с. 152].

Поряд з тим, аналіз поточного та прогнозованого стану безпекового середовища [9–12] дає можливість констатувати, що сьогодні, в умовах сучасних загроз безпеці та нових викликів, з якими Україна стикається протягом останніх років, особливо під час злочинної російсько-української війни, питання підготовки кадрів УДО України набуває дедалі більшої актуальності.

Зростання терористичних актів у світі, поширення міжнародної злочинності, виклики і наслідки злочинної російсько-української війни, неоднозначна зовнішня політика окремих іноземних держав, кіберзагрози, нелегальна міграція, незавершеність реформ і корупція в Україні – це одні з тих найактуальніших проблем, які вимагають від системи державної охорони не тільки професіоналізму та посиленого варіанта підготовки, а й повної готовності та здатності підрозділів УДО України до виконання поставлених завдань за призначенням в різних умовах, як в мирний, так і у воєнний час [5; 6; 9–12].

Для довідки: «Спеціальні служби іноземних держав, насамперед Російської Федерації, продовжують розвідувально-підбивну діяльність проти України, намагаються підживлювати сепаратистські настрої, використовують організовані злочинні угруповання і корумпованих посадових осіб, прагнуть зміцнити інфраструктуру впливу» (зазначено у Стратегії національної безпеки України «Безпека людини – безпека країни», затвердженої Указом Президента України від 14.09.2020 р. №

392/2020) [9].

Таким чином, питання підготовки кадрів УДО України, у контексті забезпечення спроможності військовослужбовців та працівників до ефективного виконання поставлених завдань за призначенням (щодо забезпечення державної охорони України), —це не просто питання про підготовку особового складу УДО України чи юридичне питання в даному випадку, а питання національної безпеки. Все це обумовлює актуальність і важливість дослідження та визначає його практичну значущість у цьому напрямі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій (стан опрацювання проблематики). Теоретичну основу дослідження становлять праці військовослужбовців і вчених-юристів за проблемою, а саме: В. Гелетея [13], М. Микитюка [4; 14–16], Д. Павлова [17], В. Штучного [7; 18], М. Шутого [8] та інших.

Разом з тим, сьогодні недостатньо уваги приділено: аспектам модернізації структури і функціональним можливостям УДО України [19]; питанням відповідності підготовки кадрів УДО України сучасним реаліям, виходячи з актуальних загроз і викликів; підвищенню рівня бойової та мобілізаційної готовності особового складу УДО України в умовах воєнного стану, під час російсько-української війни [19]; а також іншим безпековим питанням, щоб відповідати вимогам воєнного часу [5; 6; 19].

Тут потрібно погодитися з твердженням у зверненні Президента України В. Зеленського до особового складу УДО України, зокрема таким: «Потрібні нові підходи до роботи з особовим складом – без радянщини. ... Управління має бути очищене від усіх, хто обирає для себе не Україну або дискредитує Управління державної охорони ...» (24.06.2024 р.) [19].

В контексті цього також нагадаємо, що 09 травня 2024 року, під час російсько-української війни, згідно з Указом Президента України від 09.05.2024 р. № 317/2024, без повідомлення причин, було звільнено

генерал-майора С. Рудя з посади начальника УДО України [20; 21]. Таке кадрове рішення, ймовірно, пов'язане з тим, що Служба безпеки України затримала двох співробітників УДО (у званні полковників), завербованих 5-ю службою ФСБ рф (Службою оперативної інформації та міжнародних зв'язків), за підозрою в організації замаху на вбивство Президента України В. Зеленського, начальника Головного управління розвідки Міністерства оборони України К. Буданова та Голови Служби безпеки України В. Малюка [20; 22].

Для довідки: проблема вербування російськими спецслужбами на високому рівні в рамках структур державного сектору, у секторі безпеки і оборони, та створення апарату підтримки не є новою, і це проблема не лише України [23; 24]. Підтвердженням цього є арешти агентів російських спецслужб у німецькій розвідці та спроби ФСБ росії дестабілізувати ситуацію в Республіці Молдова [23; 24]. Для кращого розуміння цих ситуацій і обставин рекомендуємо ознайомитися з доповіддю «Попередні уроки неконвенційних операцій Росії під час російсько-української війни, лютий 2022 – лютий 2023 рр.» [23], опублікованої 29 березня 2023 року, яку підготували експерти (J. Watling, O. Danylyuk, N. Reynolds) Королівського Об'єднаного інституту оборонних досліджень (англ. The Royal United Services Institute for Defence and Security).

Вищезазначені аспекти та обставини є взаємопов'язаними, мають особливе значення і впливають на якість, ефективність та результативність виконання спеціальних (службових) завдань, що покладені на підрозділи УДО України. Складність та важливість здійснення державної охорони України вимагає додаткового дослідження основних засад підготовки кадрів УДО України. Це необхідно для забезпечення їх готовності та здатності ефективно виконувати поставлені завдання за призначенням, враховуючи актуальні загрози та виклики.

Мета статті. Метою статті є удосконалення правових та

організаційних основ підготовки військовослужбовців і працівників УДО України з метою підвищення його кадрового потенціалу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Так, особовий склад УДО України виконує важливі безпекові функції, здійснюючи державну охорону в Україні, у системі забезпечення національної безпеки [2; 4; 13; 25]. Ефективна та якісна підготовка кадрів УДО України є важливою складовою забезпечення державної охорони, якій відводиться особливе місце у системі забезпечення національної безпеки України [1–8; 25]. Розвиток організаційно-правових засад підготовки військовослужбовців і працівників, які здійснюють державну охорону України, є нагальною потребою з огляду на завдання, що покладаються на УДО України у поточних і прогнозованих умовах безпекового середовища, а також необхідною умовою для підвищення кадрового потенціалу УДО України. Тут під кадровим потенціалом слід розуміти сукупність компетентностей і можливостей кадрів, що визначають їх спроможність вирішувати поточні і перспективні завдання УДО України в різних умовах.

Сьогодні підготовка кадрів УДО України включає систему заходів, спрямованих на формування та розвиток у військовослужбовців і працівників сукупності умінь і знань, удосконалення професійних якостей відповідно до потреб та завдань УДО України, які чітко визначені у ст. 12 Закону України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» від 04.03.1998 р. № 160/98-ВР (із змінами) [2], а саме:

«здійснення державної охорони щодо органів державної влади України;

забезпечення безпеки посадових осіб, визначених цим Законом, за місцем їх перебування як на території України, так і за її межами;

забезпечення безпеки членів сімей посадових осіб, визначених цим Законом, які проживають разом з ними або супроводжують їх;

запобігання протиправним посяганням на посадових осіб і членів

їхніх сімей та об'єкти, щодо яких здійснюється державна охорона, їх виявлення та припинення;

охорони об'єктів, визначених цим Законом;

забезпечення безпечної експлуатації транспортних засобів, призначених для визначених цим Законом посадових осіб;

участі у заходах, спрямованих на боротьбу з тероризмом» [7].

Враховуючи актуальні загрози і виклики, а також те, що УДО України, здійснюючи державну охорону, взаємодіє з органами державної влади, з органами, які входять до складу сил безпеки і оборони України, громадянами та їх об'єднаннями, органами безпеки іноземних держав [1; 2; 7; 17], то зрозуміло, що важливо і потрібно підтримувати належний рівень професійних і правових знань, спеціальної, бойової та фізичної підготовки військовослужбовців УДО України. Тут важливе значення мають підходи, напрями та завдання модернізації структури і роботи УДО України як складової процесу реформування та розвитку сектору безпеки і оборони України [9].

Звідси очевидно, що підготовка кадрів УДО України повинна бути спрямована на підвищення кадрового потенціалу УДО України, яка включає всебічний і безперервний процес належної теоретичної та практичної підготовки особового складу, що враховує актуальні загрози, виклики та специфіку виконання спеціальних (службових) завдань, покладених на військовослужбовців і працівників УДО України. В контексті цього, варто також відзначити, що сучасні вимоги до належної підготовки військовослужбовців УДО України повинні враховувати досвід забезпечення державної охорони, набутого під час війни росії проти України, а також інноваційні підходи, кращі практики, принципи та стандарти держав-членів НАТО (англ. NATO – North Atlantic Treaty Organisation) і Європейського Союзу (далі – ЄС) у сфері безпеки та оборони. Поряд з тим, у системі підготовки особового складу УДО

України важливе значення має організаційно-правовий механізм забезпечення попереднього, поточного та завершального контролю за підготовкою, перепідготовкою і підвищенням кваліфікації військовослужбовців та працівників УДО України.

З огляду на це, видається доцільним врахувати вищезазначені аспекти у Положенні про проходження громадянами України військової служби за контрактом в УДО України, затвердженого Указом Президента України від 26.01.2022 р. № 33/2022 [26], а також при удосконаленні Інструкції про професійну підготовку військовослужбовців УДО України до виконання військового обов'язку та професійної діяльності на посадах офіцерського складу, затвердженої наказом УДО України від 01.10.2012 р. № 431 (із змінами) [27].

Водночас з'ясовано, що для відповідності вимогам воєнного часу [19] система підготовки кадрів УДО України повинна враховувати індивідуальний підхід, колективну підготовку та дотримання вимог режиму секретності, бути адаптивною, а також включати належну практичну підготовку військовослужбовців і працівників, як приклад, яка передбачає такі напрями (складові) [28]: тактичну, вогневу, фізичну підготовку, тактичну медицину (домедична допомога), військову тактику (військова топографія, радіозв'язок, основи розвідки, виживання в екстремальних умовах), підготовку у сфері цивільного захисту (цивільна оборона), інженерну підготовку (саперна та мінно-вибухова справа), військову гігієну (вивчення впливу хімічних, фізичних та бактеріологічних чинників на організм людини), підготовку з використання безпілотних систем та робототехніки (робота з безпілотними літальними апаратами), юридичну, психологічну, мовну підготовку, а також вивчення історії та досвіду російсько-українського протистояння. Структура підготовки кадрів УДО України може бути іншою, видозмінюватися, доповнюватися або, навпаки, скорочуватися на користь посилення тих напрямів і

складових підготовки особового складу, які відповідають актуальним потребам і завданням УДО України, залежно від реальних і потенційних загроз та викликів.

Окремо варто відзначити, що згідно ст. 30 «Фізична підготовка у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, у правоохоронних органах, рятувальних та інших спеціальних службах» Закону України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.1993 р. № 3808-ХІІ (із змінами) [29] форми, зміст і порядок організації фізичної підготовки військовослужбовців і працівників УДО України визначаються на підставі цього Закону нормативно-правовими актами відповідних органів державної влади [29]. У зв'язку з цим, рекомендуємо проаналізувати результати дослідження І. Ковальова «Адміністративно-правові засади фізичної підготовки у правоохоронних органах» [30] на предмет удосконалення адміністративно-правового регулювання у сфері організації та здійснення фізичної підготовки в УДО України.

В контексті цього, у системі підготовки кадрів і в діяльності УДО України також важливе значення мають й інші аспекти, зокрема ті, що стосуються підвищення рівня бойової та мобілізаційної готовності особового складу УДО України, впровадження нових підходів до організації робочого процесу в умовах воєнного часу [19], включаючи питання у сфері державної таємниці як складової національної безпеки України [31; 32], а також застосування української мови [33] та іноземних мов у сфері державної охорони тощо.

Поряд з тим, нагадаємо, що у сфері підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів УДО України серед закладів освіти зі специфічними умовами навчання (військового спрямування, у сфері національної безпеки і оборони, та правоохоронної діяльності) особливе місце займає Інститут УДО України КНУ ім. Т. Шевченка. Це перший і

єдиний в Україні заклад вищої освіти відповідного профілю. Інститут УДО України є самостійним навчальним підрозділом у штаті УДО України з підготовки фахівців з охоронної діяльності та безпеки, й одночасно структурним підрозділом Київського національного університету імені Тараса Шевченка [7; 34; 35].

Також є всі підстави вважати, що сьогодні значно підвищується роль кадрів, насамперед досвід і професіоналізм тих, хто буде безпосередньо реалізовувати масштабні перетворення у системі підготовки кадрів УДО України, враховуючи особливості реформування та розвитку сектору (сил) безпеки і оборони України за принципами та стандартами НАТО і ЄС. Ефективні та якісні трансформації у сфері підготовки кадрів і в діяльності УДО України, з урахуванням нових викликів та актуальних загроз, включаючи загрози воєнного характеру, неможливі без належного фінансового забезпечення та удосконалення матеріально-технічної і навчальної баз УДО України.

Враховуючи можливі сценарії виникнення та розвитку ситуацій воєнного характеру, з метою підвищення рівня бойової та мобілізаційної готовності особового складу УДО України, важливо і потрібно створити навчальний полігон УДО України та сучасний спеціалізований Центр підготовки фахівців з безпеки [19].

В умовах воєнного часу також актуальним і важливим питанням є рекрутинг кадрів для УДО України [19]. Враховуючи досвід і аналіз рекрутингової системи США [36], під рекрутингом слід розуміти комплекс відповідних заходів щодо активного, цілеспрямованого пошуку, відбору та залучення необхідних кадрів з метою комплектування УДО України військовослужбовцями і працівниками відповідної якості та кількості.

Водночас, з метою підвищення кадрового потенціалу УДО України, пропонуємо доповнити Закон України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» [2] новою статтею (після ст.

16-2) і викласти в такій редакції:

«Стаття 16-3. Підготовка кадрів Управління державної охорони України

Підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації особового складу Управління державної охорони України здійснюється відповідно до потреб і завдань Управління державної охорони України.

Контроль за процесом підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації військовослужбовців та працівників Управління державної охорони України здійснює Начальник Управління державної охорони України або його заступники.

Начальник Управління державної охорони України відповідає за забезпечення належного рівня професійних і правових знань, спеціальної, бойової та фізичної підготовки військовослужбовців Управління державної охорони України; несе повну відповідальність за бойову та мобілізаційну готовність, укомплектованість особовим складом і всебічне забезпечення Управління державної охорони України».

Висновки. Управління державної охорони України (далі – УДО України) входить до складу сектору (сил) безпеки і оборони України і як державний правоохоронний орган спеціального призначення посідає особливе місце у системі забезпечення національної безпеки України.

УДО України, відповідно до покладених на нього завдань, здійснює державну охорону органів державної влади України, забезпечення безпеки посадових осіб, а також охорону об'єктів, визначених законом. Складність та важливість здійснення державної охорони України вимагає додаткового дослідження основних засад підготовки кадрів УДО України для забезпечення їх готовності та здатності ефективно виконувати поставлені завдання за призначенням.

Враховуючи актуальні загрози і виклики, сьогодні важливо і потрібно підтримувати належний рівень професійних і правових знань,

спеціальної, бойової та фізичної підготовки військовослужбовців УДО України. Сучасні вимоги до належної підготовки військовослужбовців УДО України повинні враховувати досвід забезпечення державної охорони, набутого під час війни росії проти України, а також інноваційні підходи, кращі практики, принципи та стандарти держав-членів НАТО і Європейського Союзу у сфері безпеки та оборони.

Ефективні та якісні трансформації у сфері підготовки кадрів і в діяльності УДО України, з урахуванням нових викликів і актуальних загроз, включаючи загрози воєнного характеру, неможливі без належного фінансового забезпечення та удосконалення матеріально-технічної і навчальної баз УДО України. Також актуальним і важливим питанням є створення навчального полігону УДО України та сучасного спеціалізованого Центру підготовки фахівців з безпеки.

З метою підвищення кадрового потенціалу УДО України, необхідно доповнити Закон України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» новою статтею «Стаття 16-3. Підготовка кадрів Управління державної охорони України». Ця стаття серед положень включає таке: «Начальник Управління державної охорони України відповідає за забезпечення належного рівня професійних і правових знань, спеціальної, бойової та фізичної підготовки військовослужбовців Управління державної охорони України; несе повну відповідальність за бойову та мобілізаційну готовність, укомплектованість особовим складом і всебічне забезпечення Управління державної охорони України».

У перспективі доцільно дослідити систему суб'єктів підготовки військовослужбовців УДО України з урахуванням потреб сил безпеки і оборони України.

Література

1. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018

р. № 2469-VIII (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 20.08.2024).

2. Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб: Закон України від 04.03.1998 р. № 160/98-ВР (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160/98-вр#Text> (дата звернення: 20.08.2024).

3. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 20.08.2024).

4. Микитюк М. А., Семчук Ю. І. Державна охорона України в системі національної безпеки. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2019. Вип. 22. С. 98–104.

5. Скриньковський Р. М., Козяр Р. Я., Петков С. В., Хитра О. Л., Комісаров О. Г. Державна охорона посадових осіб в Україні в умовах воєнного стану. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки»*. 2023. № 5(63). С. 109–119. doi: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2023-5-8867>.

6. Скриньковський Р. М., Козяр Р. Я., Петков С. В., Хмиз М. В., Чистоклетов Л. Г. Державна охорона в Україні щодо глав іноземних держав та посадових осіб міжнародних організацій в умовах воєнного стану. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки»*. 2023. № 6(64). С. 114–128. doi: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2023-6-8998>.

7. Штучний В. В. *Адміністративно-правові засади підготовки кадрів Управління державної охорони України*: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2015. 20 с.

8. Шутий М. В. Державна охорона органів державної влади України

та посадових осіб: актуальні проблеми удосконалення чинного законодавства. *Публічне право*. 2018. № 4(32). С. 151–154.

9. Стратегія національної безпеки України «Безпека людини – безпека країни»: Затверджена Указом Президента України від 14.09.2020 р. № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#n12> (дата звернення: 20.08.2024).

10. Стратегія кібербезпеки України «Безпечний кіберпростір – запорука успішного розвитку країни»: Затверджена Указом Президента України від 26.08.2021 р. № 447/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#n12> (дата звернення: 20.08.2024).

11. Стратегія воєнної безпеки України «Воєнна безпека – всеохоплююча оборона»: Затверджена Указом Президента України від 25.03.2021 р. № 121/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#n15> (дата звернення: 20.08.2024).

12. *Україна під час російсько-української війни 2014–2023 рр.: генеза національної стійкості крізь призму наукових досліджень*: монографія / За заг. ред. Б. Попкова, С. Петкова. Київ: Видавництво Ліра-К. 2023. 272 с.

13. Гелетей В. В. До питання про правоохоронні органи спеціального призначення (на прикладі Управління державної охорони України). *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2019. № 18. С. 187–195. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vprc_2019_18_26 (дата звернення: 20.08.2024).

14. Микитюк М. А. *Державна охорона в Україні: адміністративно-правове регулювання*: монографія. Львів. Видавництво Львівської політехніки. 2018. 472 с.

15. Микитюк М. А. Публічне управління у сфері забезпечення діяльності УДО України під час здійснення державної охорони. *Академічні*

візії. 2022. № 4–5. С. 40–47.

16. Микитюк М. А. Теоретико-правові засади діяльності УДО України під час здійснення державної охорони. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2018. № 20. С. 186–190.

17. Павлов Д. М., Расевич О. С. Організаційно-правові засади підвищення ефективності взаємодії Управління державної охорони України з іншими органами, які входять до складу сил безпеки і оборони України. *Честь і закон*. 2021. № 1(76). С. 79–86. doi: <https://doi.org/10.33405/2078-7480/2021/1/76/229664>.

18. Штучний В. В. Вищі навчальні заклади в системі підготовки кадрів Управління державної охорони України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2015. Вип. 13, Т. 1. С. 73–75.

19. Президент представив колективу Управління державної охорони нового очільника. *Матеріали офіційного веб-сайту Офісу Президента України*. 24.06.2024. URL: <https://www.president.gov.ua/news/prezident-predstaviv-kolektivu-upravlinnya-derzhavnoyi-ohoro-91717> (дата звернення: 20.08.2024).

20. Скаврон Б. Замах на президента: чому Зеленський звільнив генерала Рудя. *Матеріали загальноукраїнського сайту новин «ТСН.ua» (Телевізійної служби новин, що виходить на телеканалі «1+1»)*. 10.05.2024. URL: <https://tsn.ua/exclusive/zamah-na-prezidenta-chomu-zelenskiy-zvilniv-general-a-rudy-a-2575472.html> (дата звернення: 20.08.2024).

21. Про звільнення С. Рудя з посади начальника Управління державної охорони України: Указ Президента України від 09.05.2024 р. № 317/2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/317/2024#Text> (дата звернення: 20.08.2024).

22. СБУ викрила мережу агентів ФСБ РФ, які готували вбивство

президента України, затримано двох полковників Управління держохорони. *Матеріали незалежного українського інформаційного агентства «Інтерфакс-Україна»*. 07.05.2024. URL: <https://interfax.com.ua/news/general/985140.html> (дата звернення: 20.08.2024).

23. Watling J., Danylyuk O. V., Reynolds N. *Preliminary Lessons from Russia's Unconventional Operations During the Russo-Ukrainian War, February 2022–February 2023: Special Report* / Royal United Services Institute for Defence and Security Studies. 29.03.2023. URL: <https://static.rusi.org/202303-SR-Unconventional-Operations-Russo-Ukrainian-War-web-final.pdf.pdf> (дата звернення: 20.08.2024).

24. Російські спецслужби в Україні були успішніші за армію, але все одно провалили план окупації. *Матеріали веб-сайту «BBC Україна»*. 29.03.2023. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-65113938> (дата звернення: 20.08.2024).

25. Микитюк М. А., Павлов Д. М., Павлюк О. О., Радзієвський Р. М., Сопільник Л. І., Удовик М. С. *Державна охорона в Україні в умовах правового режиму воєнного стану* / за заг. ред Микитюка М. А. Київ: ВД «Професіонал», 2023. 416 с.

26. Положення про проходження громадянами України військової служби за контрактом в Управлінні державної охорони України: Затверджено Указом Президента України від 26.01.2022 р. № 33/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/33/2022#Text> (дата звернення: 20.08.2024).

27. Інструкція про професійну підготовку військовослужбовців Управління державної охорони України до виконання військового обов'язку та професійної діяльності на посадах офіцерського складу: Затверджено Наказом Управління державної охорони від 01.10.2012 р. № 431 (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1756-12#Text>

(дата звернення: 20.08.2024).

28. Комплексна підготовка військових та цивільних до дій в умовах воєнного чи надзвичайного стану. *Матеріали Навчального Центру «ДГВ»*. URL: <https://dgv.com.ua/> (дата звернення: 20.08.2024).

29. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24.12.1993 р. № 3808-ХІІ (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text> (дата звернення: 20.08.2024).

30. Ковальов І. М. *Адміністративно-правові засади фізичної підготовки у правоохоронних органах*: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Тернопільський національний економічний університет. Тернопіль, 2017. 22 с.

31. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-ХІІ (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text> (дата звернення: 20.08.2024).

32. *Державна таємниця як складова національної безпеки України: охорона та доступ до державної таємниці; законодавче забезпечення державної таємниці; відповідальність за розголошення державної таємниці; особливості дотримання державної таємниці під час відправлення правосуддя; особливості регулювання в особливий період та під час воєнного стану* / Укл.: Джус О. А., Золотарьова М. К., Копотун І. М., Макарова Т. П., Микитюк М. А., Павлюк О. О., Пасіка С. П., Петков С. В., Скриньковський Р. М., Сопільник Л. І., Чубенко А. Г., Шевченко А. М. Київ: ВД «Професіонал», 2023. 438 с. URL: <https://jurkniga.ua/derzhavna-taiemnitsya-yak-skladova-natsionalnoi-bezpeki-ukraini/> (дата звернення: 20.08.2024).

33. Скриньковський Р. М. Застосування державної мови в Управлінні державної охорони України. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Юридичні науки». 2024. № 8. doi: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2024-8-10243>.

34. Про утворення Інституту управління державної охорони України. *Матеріали офіційного веб-сайту Інститут УДО України КНУ ім. Т. Шевченка*. URL: <https://institute.do.gov.ua/legal-documents/> (дата звернення: 20.08.2024).

35. Про утворення Інституту Управління державної охорони України Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.07.2010 р. № 1401-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1401-2010-%D1%80#Text> (дата звернення: 20.08.2024).

36. The Recruiting Process – Office of the Under Secretary of Defense for Personnel & Readiness URL: https://prhome.defense.gov/portals/52/Documents/POPREP/poprep99/html/chapter2/c2_recruiting.html (дата звернення: 20.08.2024).

References

1. Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 21.06.2018 r. № 2469-VIII (iz zminamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (date of access: 20.08.2024).

2. Pro derzhavnu okhoronu orhaniv derzhavnoi vlady Ukrainy ta posadovykh osib: Zakon Ukrainy vid 04.03.1998 r. № 160/98-BP (iz zminamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160/98-bp#Text> (date of access: 20.08.2024).

3. Konstytutsiia Ukrainy: pryiniata na piatii sesii Verkhovnoi Rady Ukrainy 28 chervnia 1996 roku (iz zminamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-bp#Text> (date of access: 20.08.2024).

4. Mykytiuk M. A., Semchuk Yu. I. Derzhavna okhorona Ukrainy v systemi natsionalnoi bezpeky. *Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu ta prava. Serii ekonomichna. Serii yurydychna*. 2019. Vyp. 22. S. 98–104.

5. Skrynkovskyy R. M., Koziar R. Ya., Petkov S. V., Khytra O. L., Komisarov O. H. Derzhavna okhorona posadovykh osib v Ukraini v umovakh voiennoho stanu. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». Serii: «Iurydychni nauky»*. 2023. № 5(63). S. 109–119. doi: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2023-5-8867>.

6. Skrynkovskyy R. M., Koziar R. Ya., Petkov S. V., Khmyz M. V., Chystokletov L. H. Derzhavna okhorona v Ukraini shchodo hlav inozemnykh derzhav ta posadovykh osib mizhnarodnykh orhanizatsii v umovakh voiennoho stanu. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». Serii: «Iurydychni nauky»*. 2023. № 6(64). S. 114–128. doi: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2023-6-8998>.

7. Shtuchnyi V. V. *Administratyvno-pravovi zasady pidhotovky kadriv Upravlinnia derzhavnoi okhorony Ukrainy*: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07 / Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav. Kyiv, 2015. 20 s.

8. Shutyi M. V. Derzhavna okhorona orhaniv derzhavnoi vlady Ukrainy ta posadovykh osib: aktualni problemy udoskonalennia chynnoho zakonodavstva. *Publichne pravo*. 2018. № 4(32). S. 151–154.

9. Stratehiia natsionalnoi bezpeky Ukrainy «Bezpeka liudyny – bezpeka krainy»: Zatverdzhena Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 14.09.2020 r. № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#n12> (date of access: 20.08.2024).

10. Stratehiia kiberbezpeky Ukrainy «Bezpechnyi kiberprostir – zaporuka uspishnoho rozvytku krainy»: Zatverdzhena Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 26.08.2021 r. № 447/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#n12> (date of access: 20.08.2024).

11. Stratehiia voiennoi bezpeky Ukrainy «Voienna bezpeka – vseokhopliuiucha oborona»: Zatverdzhena Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 25.03.2021 r. № 121/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#n15> (date of access: 20.08.2024).

12. *Ukraina pid chas rosiisko-ukrainskoi viiny 2014–2023 rr.: geneza natsionalnoi stiikosti kriz pryzmu naukovykh doslidzhen: monohrafiia* / Za zah. red. B. Popkova, S. Petkova. Kyiv: Vydavnytstvo Lira-K. 2023. 272 s.

13. Heletei V. V. Do pytannia pro pravookhoronni orhany spetsialnoho pryznachennia (na prykladi Upravlinnia derzhavnoi okhorony Ukrainy). *Visnyk Pivdennoho rehionalnoho tsentru Natsionalnoi akademii pravovykh nauk Ukrainy*. 2019. № 18. S. 187–195. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vprc_2019_18_26 (date of access: 20.08.2024).

14. Mykytiuk M. A. *Derzhavna okhorona v Ukraini: administratyvno-pravove rehuliuвання: monohrafiia*. Lviv. Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniky. 2018. 472 s.

15. Mykytiuk M. A. Publichne upravlinnia u sferi zabezpechennia diialnosti UDO Ukrainy pid chas zdiisnennia derzhavnoi okhorony. *Akademichni vizii*. 2022. № 4–5. S. 40–47.

16. Mykytiuk M. A. Teoretyko-pravovi zasady diialnosti UDO Ukrainy pid chas zdiisnennia derzhavnoi okhorony. *Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu ta prava. Serii ekonomichna. Serii yurydychna*. 2018. № 20. S. 186–190.

17. Pavlov D. M., Rasevych O. S. Orhanizatsiino-pravovi zasady pidvyshchennia efektyvnosti vzaiemodii Upravlinnia derzhavnoi okhorony Ukrainy z inshymy orhanamy, yaki vkhodiat do skladu syl bezpeky i oborony Ukrainy. *Chest i zakon*. 2021. № 1(76). S. 79–86. doi: <https://doi.org/10.33405/2078-7480/2021/1/76/229664>.

18. Shtuchnyi V. V. Vyshchi navchalni zaklady v systemi pidhotovky kadriiv Upravlinnia derzhavnoi okhorony Ukrainy. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Yurysprudentsiia*. 2015. Vyp. 13, T. 1. S. 73–75.

19. Prezydent predstavyyv kolektyvu Upravlinnia derzhavnoi okhorony novoho ochilnyka. *Materialy ofitsiinoho veb–saitu Ofisu Prezydenta Ukrainy*.

24.06.2024. URL: <https://www.president.gov.ua/news/prezident-predstaviv-kolektivu-upravlinnya-derzhavnoyi-ohoro-91717> (date of access: 20.08.2024).

20. Skavron B. Zamakh na prezydenta: chomu Zelenskyi zvilnyv henerala Rudia. *Materialy zahalnoukrainskoho сайtu novyn «TSN.ua» (Televiziinoi sluzhby novyn, shcho vykhodyt na telekanali «1+1»)*. 10.05.2024. URL: <https://tsn.ua/exclusive/zamah-na-prezidenta-chomu-zelenskiy-zvilniv-generalarudya-2575472.html> (date of access: 20.08.2024).

21. Pro zvilnennia S. Rudia z posady nachalnyka Upravlinnia derzhavnoi okhorony Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 09.05.2024 r. № 317/2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/317/2024#Text> (date of access: 20.08.2024).

22. SBU vykryla merezhu ahentiv FSB RF, yaki hotuvaly vbyvstvo prezydenta Ukrainy, zatorymano dvokh polkovnykiv Upravlinnia derzhokhorony. *Materialy nezalezhnoho ukrainskoho informatsiinoho ahentstva «Interfaks-Ukraina»*. 07.05.2024. URL: <https://interfax.com.ua/news/general/985140.html> (date of access: 20.08.2024).

23. Watling J., Danylyuk O. V., Reynolds N. *Preliminary Lessons from Russia's Unconventional Operations During the Russo-Ukrainian War, February 2022–February 2023: Special Report / Royal United Services Institute for Defence and Security Studies*. 29.03.2023. URL: <https://static.rusi.org/202303-SR-Unconventional-Operations-Russo-Ukrainian-War-web-final.pdf.pdf> (date of access: 20.08.2024).

24. Rosiiski spetssluzhby v Ukraini byly uspishnishi za armiiu, ale vse odno provalyly plan okupatsii. *Materialy veb-saitu «BBC Ukraina»*. 29.03.2023. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-65113938> (date of access: 20.08.2024).

25. Mykytiuk M. A., Pavlov D. M., Pavliuk O. O., Radziievskyi R. M., Sopilnyk L. I., Udovyk M. S. *Derzhavna okhorona v Ukraini v umovakh pravovoho rezhymu voiennoho stanu / za zah. red Mykytiuka M. A.* Kyiv: VD

«Profesional», 2023. 416 s.

26. Polozhennia pro prokhodzhennia hromadianamy Ukrainy viiskovoi sluzhby za kontraktom v Upravlinni derzhavnoi okhorony Ukrainy: Zatverdzheno Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 26.01.2022 r. № 33/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/33/2022#Text> (date of access: 20.08.2024).

27. Instruktsiia pro profesiinu pidhotovku viiskovosluzhbovtziv Upravlinnia derzhavnoi okhorony Ukrainy do vykonannia viiskovoho oboviazku ta profesiinai diialnosti na posadakh ofiterskoho skladu: Zatverdzheno Nakazom Upravlinnia derzhavnoi okhorony vid 01.10.2012 r. № 431 (iz zminamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1756-12#Text> (date of access: 20.08.2024).

28. Kompleksna pidhotovka viiskovykh ta tsyvilnykh do dii v umovakh voiennoho chy nadzvychainoho stanu. *Materialy Navchalnoho Tsentru «DHV»*. URL: <https://dgv.com.ua/> (date of access: 20.08.2024).

29. Pro fizychnu kulturu i sport: Zakon Ukrainy vid 24.12.1993 r. № 3808-XII (iz zminamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text> (date of access: 20.08.2024).

30. Kovalov I. M. *Administratyvno-pravovi zasady fizychnoi pidhotovky u pravookhoronnykh orhanakh*: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07 / Ternopilskiy natsionalnyi ekonomichnyi universytet. Ternopil, 2017. 22 s.

31. Pro derzhavnu taiemnytsiu: Zakon Ukrainy vid 21.01.1994 r. № 3855-XII (iz zminamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text> (date of access: 20.08.2024).

32. *Derzhavna taiemnytsia yak skladova natsionalnoi bezpeky Ukrainy: okhorona ta dostup do derzhavnoi taiemnytsi; zakonodavche zabezpechennia derzhavnoi taiemnytsi; vidpovidalnist za rozgholoshennia derzhavnoi taiemnytsi; osoblyvosti dotrymannia derzhavnoi taiemnytsi pid chas vidpravlennia pravosuddia; osoblyvosti rehuliuвання v osoblyvyi period ta pid chas voiennoho stanu* / Ukl.: Dzhus O. A., Zolotarova M. K., Kopotun I. M.,

Makarova T. P., Mykytiuk M. A., Pavliuk O. O., Pasika S. P., Petkov S. V., Skrynkovskyy R. M., Sopilnyk L. I., Chubenko A. H., Shevchenko A. M. Kyiv: VD «Profesional», 2023. 438 s. URL: <https://jurkniga.ua/derzhavna-taiemnitsya-yak-skladova-natsionalnoi-bezpeki-ukraini/> (date of access: 20.08.2024).

33. Skrynkovskyy R. M. Zastosuvannia derzhavnoi movy v Upravlinni derzhavnoi okhorony Ukrainy. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». Serii: «Iurydychni nauky»*. 2024. № 8. doi: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2024-8-10243>.

34. Pro utvorennia Instytutu upravlinnia derzhavnoi okhorony Ukrainy. *Materialy ofitsiinoho veb-saitu Instytut UDO Ukrainy KNU im. T. Shevchenka*. UR: <https://institute.do.gov.ua/legal-documents/> (date of access: 20.08.2024).

35. Pro utvorennia Instytutu Upravlinnia derzhavnoi okhorony Ukrainy Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 14.07.2010 r. № 1401-p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1401-2010-%D1%80#Text> (date of access: 20.08.2024).

36. The Recruiting Process – Office of the Under Secretary of Defense for Personnel & Readiness URL: https://prhome.defense.gov/portals/52/Documents/POPREP/poprep99/html/chapter2/c2_recruiting.html (date of access: 20.08.2024).